

PLAN
för introduktion av nyanlända i Avesta
kommun
2011 - 2013

PLAN
för introduktion av nyanlända
i Avesta kommun
2011-2013

Avesta kommun har sedan början av 2011 en tillsvidare överenskommelse med Migrationsverket och Länsstyrelsen. Avesta åtar sig att årligen ta emot 50 nyanlända varav omkring 25 beräknas bosätta sig på egen hand, och omkring 25 som anvisas plats genom arbetsförmedlingens eller migrationsverkets försorg. Kommunens introduktionsplan upprättas av Bildningsstyrelsen och tas fram för tre år i taget varefter den revideras.

Introduktionsplanens syfte är att;

- *Fastställa kommunens policy i frågor som rör mottagandet av nyanlända som mottas i Avesta kommun enligt överenskommelse med Migrationsverket och Länsstyrelsen.*
- *Informera om kommunens arbete med introduktion av nyanlända.*

Avesta kommuns uppgift som mottagande kommun för nyanlända är att erbjuda bostad, svenskundervisning, samhällsorientering, barnomsorg och skola, samt på olika sätt underlätta mottagna personers introduktion i det svenska samhället.

I förvaltningslagens § 8 stadgas om anlitan av tolk hos myndigheter. Individens egna önskemål bör vara vägledande vid anlitan av tolk. Varje kommunal förvaltning eller annan myndighet som deltar i introduktionsarbetet ansvarar för att tolk anlitas när det behövs och står även för kostnaderna för detta.

Arbetsförmedlingen, Bildningsförvaltningen, Migrationsverket och Landstinget träffas med syftet att underlätta samarbetet och förbättra nyanländas integration i samhället.

Arbetet med mottagande av nyanlända ska kännetecknas av helhetssyn och god samverkan mellan olika aktörer såsom att skapa nätverk och kontakter med näringsliv, föreningsliv och allmänheten för att underlätta för nyanlända att komma in i samhället och arbetslivet samt att bana väg för individens aktiva deltagande i den demokratiska processen.

Ny lag - nya möjligheter

Den 17 mars 2010 beslutade riksdagen om en ny lag som ska påskynda nyanländas etablering i arbets- och samhällslivet. Varje nyanländ ska utifrån sina förutsättningar få professionellt stöd att så snabbt som möjligt lära sig svenska, komma i arbete och klara sin egen försörjning.

Den nya lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare gäller från och med den 1 december 2010 och innebär förändrade eller nya ansvarsområden för Arbetsförmedlingen, kommunerna, Länsstyrelsen, Försäkringskassan samt Migrationsverket. Samtidigt införs en ny aktör – etableringslotsen. Den nya lagen innebär också att huvudmannskapet/huvudansvaret för mottagande av nyanlända invandrare flyttas från kommunerna till arbetsförmedlingen.

Kommunens ansvar och uppgifter

Även fortsättningsvis kommer kommunen att ha en viktig roll för nyanländas etablering. Utöver ett fortsatt ansvar för introduktionen av de personer som inte omfattas av den nya lagen ansvarar kommunen även främdeles för:

- mottagande och bostadsförsörjning*
- att vid behov ge praktisk hjälp i samband med bosättning*
- undervisning i SFI och annan vuxenutbildning*
- samhällsorientering*
- skola, förskoleverksamhet, barnomsorg och andra insatser för barn och ungdomar*
- insatser inom det sociala området*
- att se till att övrig kommunal verksamhet och service kommer nyanlända till del*
- försörjning och andra insatser för de som inte har rätt till etableringsplan på grund av nedsatt prestationsförmåga*

Mål för mottagande av flyktingar och andra invandrare i Avesta kommun

- 100 % av mottagna vuxna personer med arbetsförmåga/prestationsförmåga med minst 25 % ska efter 2 års introduktion vara ute i arbete med egen försörjning, delta i vidareutbildning eller vara på praktik.
- Samtliga personer som mottagits och som fullföljt introduktionsprogrammet under två år och som sedan bor kvar i Avesta ska uppleva att de har;
 - ett fungerande boende
 - tillräckliga kunskaper i svenska språket för en fungerande vardag
 - möjlighet att genom arbete eller studier ha en egen försörjning
 - tillfredsställande psykisk hälsa
 - ett socialt nätverk
 - kunskap om svenska samhället

De lokala målen följs upp av Bildningsstyrelsen i samband med bokslutsarbetet varje år.

Organisation för mottagande av nyanlända i Avesta kommun

Huvudansvaret för mottagande av nyanlända ligger organisatoriskt under Bildningsstyrelsen, där det praktiska arbetet sker inom ramen för Bildningsstyrelsens enhet för integration (SIVA).

För att underlätta det vardagliga arbetet med mottagande och introduktion finns en arbetsgrupp med företrädare för Bildningsförvaltningen (SIVA) och Arbetsförmedlingen. Syftet med gruppens arbete är att, utifrån de olika myndigheternas uppdrag – i god samverkan - planera och genomföra olika introduktionsinsatser.

Finansiering av kommunalt flyktingmottagande enligt gamla förordningen

Kommuner som tar emot flyktingar via Migrationsverket får ett särskilt statsbidrag för de flyktingar som tas emot. Det särskilda statsbidraget, vanligen kallad schablonersättning ges

med stöd av Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande, mm. De belopp som utbetalas till kommunen är engångsbelopp och utbetalas under en tvåårsperiod. Den statliga schablonersättningen ska täcka kommunens kostnader för personens försörjning, svenskundervisning och integration. Även om utbetalningen sker under en tvåårsperiod så ska schablonersättningen, enligt Migrationsverket, täcka kommunens kostnader för personens försörjning, mm, under i genomsnitt tre och ett halvt år. Det innebär i praktiken att vissa personer beräknas klara sin egen försörjning innan den tvååriga introduktionsperioden är slut, medan andra behöver försörjning via samhället under en längre period än två år. Utbetalning av schablonersättningen sker på följande sätt, förutsatt att Avesta kommun är personens första boendekommun;

- Första utbetalningen – 20 % av det totala beloppet
- Därefter 10 % av beloppet per kvartal (bidragsperiod) vid åtta utbetalningstillfällen

Om Avesta kommun tar emot en person som redan kommunplacerats i en annan kommun har Avesta kommun rätt till 20 % av ett schablonbelopp som extra ersättning. Detta förutsätter dock att flyttningen äger rum innan 18 månader förflutit från mottagandet i den första kommunen. För övrigt gäller att utbetalning sker med 10 % av schablonbeloppet varje kvartal till dess att 24 kalendermånader förflutit sedan första mottagandet i en annan kommun.

Utöver schablonersättningen får kommunen ett särskilt administrationsbidrag varje år. Detta bidrag är lika stort för alla kommuner oavsett kommunstorlek.

Finansiering av kommunalt flyktingmottagande enligt nya förordningen

Kommuner kan få ersättning för:

- personer som har överförs till Sverige inom ramen för flyktingkvoten
- personer som har varit asylsökande och inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem och beviljats uppehållstillstånd som flyktingar, skyddsbehövande eller på grund av synnerliga ömmande omständigheter
- personer som fått uppehållstillstånd som flyktingar, skyddsbehövande eller på grund av synnerligen ömmande omständigheter men som inte varit inskrivna hos Migrationsverket
- personer som har behov av tillfälligt skydd under förutsättning att tillståndet är på minst ett år
- personer som fått tillstånd som tribunalvittne
- anhöriga som fått uppehållstillstånd med anknytning till ovanstående personer (förutsättningen är att de anhöriga ansökt om uppehållstillstånd inom två år från det att den som de har anknytning till, först togs emot i en kommun).

Vissa ersättningar betalas ut av Migrationsverket direkt till berörda kommuner utan ansökan. Andra ersättningar kan kommunen ansöka om hos Migrationsverket. Detta framgår av informationen om de olika ersättningarna.

Grundersättningen motsvarar:

- för år 2011, tre vuxnas (16-64 år) schablonbelopp enligt förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande.
- från och med år 2012, tio prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Schablonersättning

Kommunen kan få schablonersättning enligt 10-14 §§ förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar .

Den första mottagningskommunen har rätt till 10 procent av en schablonersättning. Den kommun i vilken utlänningen är folkbokförd efter 2 månader har rätt till 20 procent av schablonersättningen. Resterande schablonersättning betalas ut för perioder som omfattar tre kalendermånader med 10 procent för varje period.

Om utlänningen flyttar till en ny kommun inom 18 månader har denna kommun rätt till 10 procent av schablonersättningen som extra ersättning.

Schablonersättningen fördelas under två års tid och utbetalningarna sker från Migrationsverket direkt till berörd kommun utan att kommunen behöver lämna in en ansökan.

Utöver schablonersättningen kan kommunen återsöka vissa kostnader.

Introduktionsersättning gäller de personer som omfattas av den gamla förordningen.

En vuxen kommunplacerad person får introduktionsersättning under den period då han/hon deltar i introduktionsprogrammet. På så sätt garanteras personen en skälig levnadsnivå på samma sätt som kommunens övriga förvärvsarbetande invånare. Introduktionsersättningen fungerar som en ersättning för anställning där deltagandet i introduktionsprogrammet är att jämställa med en anställning och där en tydlig koppling till prestation finns.

Om personen har egna inkomster under introduktionstiden reduceras nivån på ersättningen enligt ett fastställt system.

Rätt till introduktionsersättning har personer som omfattas av den statliga ersättningsförordningen (Lagen om introduktionsersättning, SFS 1992:1068) och som ingår i Avesta kommuns mottagande av flyktingar och andra invandrare. Kommunen har själv rätt att bestämma introduktionsersättningens storlek.

För att få introduktionsersättning förbinder sig den vuxne personen att följa ett individuellt introduktionsprogram. Var och en som skrivs in i introduktionsprogrammet skriver på ett avtal där rättigheter och skyldigheter regleras.

Introduktionsersättningen administreras och betalas ut via Bildningsförvaltningen. Särskilda riktlinjer för utbetalning av introduktionsersättning tas fram av Bildningsförvaltningen.

Under de två första åren efter det att personen kommunplacerats i Avesta utgår introduktionsersättning. För de personer som av olika skäl behöver en längre introduktionsperiod kan s.k. särskild introduktionsersättning utbetalas under maximalt ytterligare ett och ett halvt år. Beslutet om rätt till särskild introduktionsersättning ska åtföljas av en reviderad individuell introduktionsplan.

Ersättningar till individer enligt nya förordningen

Nyanlända flyktingar och anhöriga som omfattas av etableringslagen (2010:197) och inte har någon egen försörjning ska få ekonomiskt stöd kallat etableringsersättning från staten som utbetalas av försäkringskassan. Det finns dock fall där kommuner även framöver måste stå för försörjningsstöd.

Situationer där kommuner kan behöva stå för ekonomiskt bistånd

Vid ett antal situationer kan hushåll i vilka nyanlända som omfattas av etableringslagen ingår, ha behov av ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

Nedan anges exempel på sådana situationer och vilka möjligheter kommuner har till ersättning från staten enligt förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar:

- **Initialt ekonomiskt bistånd efter uppehållstillstånd till första utbetalning av etableringsersättning och eventuella tilläggsförmåner ("glappet").**
Kommunen ersätts genom särskilda schabloner.
- **Den nyanlände får reducerad etableringsersättning och eventuella tilläggsförmåner (75 %) för medverkan till upprättandet av etableringsplan.**
Kommunen får ingen särskild ersättning för dessa kostnader. De ska täckas av ordinarie schablonersättning (10§).
- **Den nyanlände har etableringsersättning och tilläggsförmåner men väntar på utbetalning av ersättningar och bidrag från socialförsäkringen (barnbidrag, bostadsbidrag, underhållstöd etc.)**
Kommunen kan enligt socialförsäkringsbalken återsöka vissa kostnader för ekonomiskt bistånd från försäkringskassan.(210:110, 107 kap. 5 §).
- **Den nyanlände har etableringsersättning och eventuella tilläggsförmåner och bidrag från socialförsäkringen men är ändå inte självförsörjande.**
Kommunen får ingen särskild ersättning för dessa kostnader. De ska täckas av ordinarie schablonersättning (10§).
- **Den nyanlände har prestationsförmåga under 25 procent av heltid på grund av sjukdom eller annan fysisk/psykisk funktionsnedsättning och därmed inte rätt till etableringsplan och etableringsersättning.**
Kommunen kan återsöka kostnader för ekonomiskt bistånd (19 § första stycket punkt 1).

- **Den nyanlände kan inte delta i etableringsinsatser på heltid då han/hon har prestationsförmåga på 25, 50 eller 75 procent på grund av sjukdom eller annan fysisk/psykisk funktionsnedsättning och därmed reducerad etableringsersättning i motsvarande omfattning.**
Kommunen kan återsöka kostnader för ekonomiskt bistånd (19 § första stycket punkt 2). Kommunen har denna så länge individen har en etableringsplan.
- **Den nyanlände kan inte delta i etableringsinsatser på grund av vård av barn eller annan sjukdom än ovanstående (otillräcklig föräldrapenning/ingen sjukpenning).**
Kommunen får ingen särskild ersättning för dessa kostnader. De ska täckas av ordinarie schablonersättning (10 §).
- **Ungdom 18-21 år som saknar föräldrar i landet, går i gymnasieskola och inte är föremål för sådan vård i hemmet än deras eget som ges med stöd av SoL eller LVU.**
Kommunerna kan återsöka kostnader för ekonomiskt bistånd (20 §).

Ersättning efter att etableringsplanen är slut

Om individen inte är självförsörjande när etableringsplan och etableringsersättning upphör, och inte kan få sin försörjning tryggad på annat sätt, hänvisas personen till kommunens ekonomiska bistånd. Kommunen får ingen särskild ersättning för dessa kostnader. De ska täckas av ordinarie schablonersättning (10 §).

Kommunen kan dock återsöka kostnader för personer som inte kan försörja sig på grund av sjukdom eller ett funktionshinder som de hade när de först togs emot i en kommun eller som annars har ett direkt samband med deras situation som skyddsbehövande (19 § första stycket punkt 3). Kommunen kan återsöka dessa kostnader så länge individen inte är svensk medborgare.

Extra ersättningar

De kommuner som tecknar ett treårigt avtal med Migrationsverket och Länsstyrelsen får en engångssumma per mottagen flykting om 10 000 kr.

Utöver denna engångssumma kan kommunen, för varje person mellan 18-65 år som inom tolv månader:

- Haft arbetspraktik på minst 5 månader på hel- eller halvtid
eller
- Uppnått minst betyget Godkänd i Sfi, svenska för invandrare, få ytterligare 20 000 kr. Detta regleras i ErsF 2007:662

Avesta har 2011 en tillsvidare överenskommelse med Migrationsverket och Länsstyrelsen.

Den extra ersättning från Migrationsverket om 20 000 kr med villkor enligt ovan skall oavkortat användas för insatser t.ex. i form av utbildningar som ett led mot målet egen försörjning.

Extra ersättning avseende 0-16 åringar om 10 000 kr/person överförs från integration till barnomsorg och f-9. Ersättning 17-18 åringar om 10 000 kr överförs till gymnasieskolan i de fall ungdomen studerar där. Ersättningen skall användas till särskilda integrationsfrämjande insatser för flyktingbarn och ungdomar i barnomsorg och f-9 liksom 16-17 åringar.

Samhällsorientering

- Samhällsorientering om svenska samhällsförhållanden, svenskt samhällsliv och vardagslivet i en svensk kommun skall vara minst 60 timmar och i möjligaste mån vara på hemspråk. Den ska innehålla följande åtta punkter:
 1. Att komma till Sverige
 2. Att bo i Sverige
 3. Att försörja sig och utvecklas i Sverige.
 4. Individens rättigheter och skyldigheter.
 5. Att bilda familj och leva med barn i Sverige.
 6. Att påverka i Sverige.
 7. Att vårda sin hälsa i Sverige
 8. Att åldras i Sverige.

Bostad

De personer som kommunplaceras erbjuds lämplig lägenhet hos någon av hyresvärdarna i kommunen. Integrationssamordnaren håller regelbunden kontakt med hyresvärdarna för att försäkra sig om att det finns lämpliga bostäder att tillgå. Individerna tecknar eget kontrakt med bostadsbolaget och under max första halvåret skrivs ett borgensåtagande mellan kommunen och bostadsbolaget.

Svenskundervisning och annan vuxenutbildning.

Svenska för invandrare (Sfi) erbjuds samtliga invandrare som fått uppehållstillstånd i Sverige. Inom ramen för kommunens vuxenutbildning erbjuds utbildning till vuxna från och med det år de fyller 20 år. I vissa fall kan även ungdomar från 16 år komma i fråga för vuxenutbildning då integrationssamordnaren i samråd med studievägledare vid ungdomsgymnasiet och ungdomen själv funnit det lämpligt att delta i vuxenutbildningen i stället. Undervisningen omfattar 21-35 timmar per vecka. Undervisningen består av teori och språkpraktik. Språkpraktiken ska erbjudas i samverkan med arbetsplatser i koncernen Avesta kommun och det lokala näringslivet i kommunen.

De kommunplacerade personerna finansieras genom att integrationsenheten köper utbildningstimmar om max SFI-undervisning omfattar max 1000 timmar/individ från vuxenlärande. Dessa timmar innehåller både teori och praktik. Vid särskilda behov kan ytterligare Sfi timmar vara aktuellt, t.ex. vid analfabetism.

Barnomsorg

Kommunplacerade barn erbjuds plats i kommunal barnomsorg enligt samma regler som gäller för alla barn boende i kommunen.

Grundskola

Barn i skolpliktig ålder skrivs in i grundskolan redan vid mottagandet. Barnets föräldrar engageras att så tidigt som möjligt delta i skolans verksamhet.

Som ett första steg och kontakt med grundskolan och planering för denna träffas berörd familj med barn, integrationssamordnaren och personal från grundskolan.

Skolan tillhandahåller om möjligt personal som talar barnets modersmål och som kan ge studiehandledning på modersmålet samt viss tolkhjälp.

I samband med att barnet kommer till skolan första gången etableras kontakt med rektor, berörda lärare och skolhälsovård.

Gymnasiestudier

Nyanlända ungdomar i åldern 16-20 år börjar i ungdomsgymnasiet alternativt vuxenutbildningens Sfi.

I vilken utbildning ungdomen bäst, utifrån utbildningsbakgrund och för sitt individuella utbildningsbehov ska börja, planeras i möte med ungdomen, integrationssamordnaren, gymnasieskolans studievägledare och vuxenutbildningens studievägledare.

År ungdomen under 18 år ska även föräldrarna vara med vid mötet.

Hälso- och sjukvård

Flyktingar och andra invandrare med uppehållstillstånd omfattas av den allmänna sjukförsäkringen. Det innebär att de har rätt till hälso- och sjukvård och tandvård på samma villkor som andra kommuninvånare.

Vård och Omsorg

Flyktingar och andra invandrare har samma rätt, enligt lag, som övriga kommuninvånare vad gäller insatser i form av vård och omsorg från kommunen.

Kommunen har rätt till särskild ersättning för detta enligt § 17-19 i Förordningen 1990:927 om statlig ersättning för flyktingmottagande, mm.

Integrationsfrämjande åtgärder

Bildningsstyrelsen anslår varje år medel för insatser i integrationsfrämjande syfte. Dessa medel används till särskilda utvecklingsinsatser inom integrationsområdet.

För integrationsfrämjande åtgärder har ett antal mål och strategier speciellt viktiga för ett framgångsrikt integrationsarbete utformats.

Arbete och försörjning

Mål

- Kommunens verksamhet präglas av en öppen attityd till mångfalden i samhället och till människors livserfarenheter, kunskaper och förankring i skilda kulturer och samhällen.

Strategi

Kommunen skall verka för att den egna personalstyrkan motsvarar de utrikes föddas andel av befolkningen.

Kommunen skall verka för att andra offentliga myndigheter, privata företag, föreningar etc. tar tillvara den kompetens som många invandrare besitter samt att dessa också erbjuds utbildning eller praktikplats.

Viktiga samverkansparter

Samtliga kommunala verksamheter, bostadsbolagen, föreningar och privata företag och arbetsförmedlingen.

Exempel på aktiviteter

Erbjuda språk- eller yrkespraktik och lärlingsutbildning.

Möjliggöra validering av kunskaper och erfarenheter av deltagarna innan introduktionsprogrammet och i detta avseende är det avgörande med arbetsförmedlingens involvering i tidigt skede.

Delaktighet och inflytande

Mål

- Kommunen värnar om alla människors rätt att såväl ta del av som att aktivt delta i den demokratiska processen och möjlighet att få insyn i och kunna påverka den offentliga verksamheten.

Strategier

Kommunens samtliga förvaltningar ska anlita tolkar till alla som behöver detta i kontakt med respektive verksamhet.

Skriftlig information bör finnas på de större språken. Det är också av stor vikt att fortsätta med informationsinsatser såväl till kommunens nya invånare samt till kommunens övriga befolkning i syfte att öka förståelse och ömsesidig tolerans och acceptans.

Viktiga aktörer

Kommunstyrelsen, studieförbund och föreningar

Exempel på aktiviteter

Aktivt arbeta för ett ökat valdeltagande i de grupper där deltagandet i dag är lågt.

Kultur och fritid

Mål

- Alla kommuninnevånare har möjlighet att tillgodogöra sig det kultur- och fritidsutbud som erbjuds i kommunen.

Strategier

Arbeta för att ett integrationsperspektiv finns med i kommunens planering av kultur- och fritidsaktiviteter.

Arbeta för att integrationsfrågorna mot rasism och främlingsfientlighet samt kvinnors möjlighet att delta ska på ett tydligt sätt finnas med i den kultur- och fritidsverksamhet som stöds av Avesta kommun.

Arbeta för att föreningarnas egna verksamheter också främjar integration och motverkar alla former av intolerans och främlingsfientlighet.

Viktig aktör

Bildningsstyrelsen, resultatenhet kultur och fritid samt föreningar.

Exempel på aktiviteter

Översyn av de kommunala bidragen till föreningar så att integrations- och jämställdhetsfrämjande insatser för nyanlända grupper stimuleras.

Stimulera till ökad jämställdhet mellan könen.

Samordning, samverkan och genomförande

Arbetet med att genomföra integrationsplanen och stimulera till en utvecklande och förbättrad integration vilar på Bildningsstyrelsen.

Integrationsarbetet är inget fristående arbete eller insats. För en lyckad integration av kommunens nyanlända krävs engagemang och arbete inom i stort sett all verksamhet i koncernen Avesta kommun.

En viktig verksamhet inom integrationsenheten är att arbeta för stimulans- och utveckling av olika samverkansformer och nätverk samt kontakter för att underlätta integrationen för nya kommunmedborgare i Avesta.

I detta sammanhang bör varje kommunal styrelse eller förvaltning ta sitt ansvar genom att aktivt främja integration i Avesta kommun.

Viktigt är att fortsätta med informationsinsatser av olika slag och attitydförändringsarbete som syftar till att ge kunskap om flykting- och invandrarfrågor samt att motverka främlingsfientlighet och rasism. Det innefattar bland annat information till enskilda kommuninvånare, enheten ska också delta i olika arrangemang och aktiviteter i samverkan med invandrarföreningar och andra organisationer

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av integrationsarbetet och de uppsatta målen ska ske årligen på samma vis som för övriga verksamheter inom Bildningsförvaltningen.